

NORGE

[NO]

**STYRET
FOR DET INDUSTRIELLE
RETTSVERN**

[B] (11) UTLEGNINGSSKRIFT Nr. 138607

(51) Int. Cl.² E 05 C 9/02

(21) Patentsøknad nr. 742460

(22) Inngitt 05.07.74

(23) Løpedag 05.07.74

(41) Alment tilgjengelig fra 10.01.75

(44) Søknaden utlagt, utlegningsskrift utgitt 26.06.78

(30) Prioritet begjært 09.07.73, Sverige, nr. 7309599

(54) Oppfinnelsens benevnelse Espagnolett for dører, vinduer o.l.

(71)(73) Søker/Patenthaver
SIGURD WALTER BENGTTSSON,
Bruksgatan 17,
S-414 51 Göteborg,
Sverige.

(72) Oppfinner Søkeren.

(74) Fullmektig
Siv.ing. Helge P. Halvorsen,
J.K. Thorsens Patentbureau, Oslo.

(56) Anførte publikasjoner
BRD patent nr. 190762

Foreliggende oppfinnelse angår en espagnolett for dører, vinduer o.l. hvis svingbare del (bladet) er innfelt i en karm og hvor espagnoletten omfatter minst en stang som er innfelt i den ene vertikale side av bladet og kan forskyves i sin lengderetning i forhold til dette og som er innrettet til å påvirke minst en reile som kan svinges om en horisontal aksel og som i låsestilling føres inn i en uttagning avgrenset av en beslagplate mens den fremre ende av reilen i ikke-låsende stilling ligger stort sett i flukt med forsiden av en skinne som bærer den forskyvbare stang. Stangen og skinnen kan, alt etter den plass som står til rådighet, monteres i karmen eller bladet, idet beslagplaten monteres i den annen del, dvs. i bladet, henhv. karmen.

Ved tidligere kjente konstruksjoner av espagnoletter har det vært gjort et skille med hensyn til to forskjellige typer reiler, nemlig svinge-reilene og kile-reilene. Ved svinge-reilene utfører reilen en svingebevegelse mot rammeplanet og presser herunder rammen inn i karmfalsen. Kile-reilen utfører derimot en rettlinjert eller bueformet bevegelse i rammeplanet og presser rammen inn i karmfalsen ved kilevirkning av reilen mot beslaget.

I prinsippet er svingereilen den beste av de to konstruksjoner, idet den kraft som legges ned på håndtaket trykker rammen på plass med mindre friksjon. Svingereilen er imidlertid dyrere i utførelse og derfor er kilereilen blitt den mest

vanlige. Ved sammenlignbare dimensjoner har svingereilen betydelig lenger arbeidsvei og utøver derfor en lenger tiltrykkingsbevegelse. Tidligere utførelser med svinge-reile har vært lette å bryte opp.

Hensikten med oppfinnelsen er dels å sikre en nøyaktig tiltrykking av bladet mot karmen og dermed en god tetning, og dels å hindre at døren eller vinduet lett kan åpnes ved innføring av kubein eller annet verktøy i den vertikale spalt mellom karm og blad hvorved bladet ville fjernes fra den tilliggende karmdel.

Det særegne ved oppfinnelsen består i at reilen eller reilene er innrettet til å svinges i bladets plan og er utformet som en krok slik at den eller de i låsende stilling griper om beslagplaten og derved hindrer at bladet skilles fra rammen i dennes plan, og at reilen eller reilene på i det minste den vertikale side som vender ut fra karmen på i og for seg kjent måte er kileformet eller avfaset slik at reilen eller reilene, når den eller de føres til låsestilling, ved samvirke med den nærliggende side av åpningen i beslagplaten trykker bladet mot en ansats i karmen.

Oppfinnelsen skal nærmere beskrives under henvisning til vedføyde tegninger.

Fig. 1 viser en ikke-innfattet espagnolett i henhold til oppfinnelsen, med reiler i låsende stilling.

Fig. 2 viser et utsnitt av espagnoletten ifølge fig. 1, innfelt i en vindustramme e.l., og med en reile i inngrep med et parti av karmen.

Fig. 3 viser en detalj av espagnoletten, sett vinkelrett på planet i fig. 2.

Fig. 4 og 5 viser to trinn av reilens innføring i en uttagning i karmen.

Den espagnolett som er vist i fig. 1 er beregnet for dører, vinduer e.l. bygningselementer som omfatter et dørblad eller en ramme som er svingbart anordnet i en karm og som i stengt stilling ligger an mot en ansats i karmen.

Espagnoletten er innrettet til å monteres i den vertikale side av bladet som vender bort fra hengselsiden, og omfatter minst en stang 10 som kan forskyves frem og tilbake langs den nevnte sidekant. Denne frem- og tilbakegående bevegelse fremskaffes ved hjelp av en ikke vist vrider som monteres i et firkanthull 11 i et låshus 12. Stangen 10 er montert på en kantskinne 13 ved hjelp av et antall beslag eller fester 14, og er i den viste utførelse innrettet til å manøvrere tre reiler 15. Av disse reiler er en anordnet i nær tilknytning til låshuset 12, mens de øvrige er anordnet ved øvre og nedre kant av bladet 16.

Karmen 17 er utformet med en ansats 18 som bladet 16 trykkes mot. Rett ut for reilene 15 er karmen utformet med uttagninger 19 som hver avgrenses av en beslagplate 21 med en åpning 20.

Hver reile 15 er innrettet til å svinges om en fast horisontal aksel eller tapp 22 som ved hjelp av et øre eller en lask 23 er montert på kantskinnen. I ikke-virksom stilling ligger den fremre ende av reilene omtrent i flukt med kantskinnen, slik at de ikke hindrer svingebevegelsene av bladet 16.

Når espagnolettstangen 10 forskyves i sin lengderetning, i den viste tilfelle oppover, svinges reilene ut og føres dermed inn i de respektive uttagninger 19. Den fremre ende av reilene 15 er utformet som en hake eller krok 24 som har en flate 25 som vender mot kantskinnen og som i låsestilling står stort sett vertikalt.

Kroken 24 føres inn gjennom åpningen 20 i beslagplaten 21 slik at den med passende klaring kommer til å ligge mot den nedre begrensningsskant av åpningen 20. Flaten 25 vil dermed ligge i noen avstand innenfor innsiden av beslagplaten 21. Klaringene

i vertikal og horisontal retning tillater slitasje og setninger i bygningskonstruksjonen, men utførelsen hindrer på en effektiv måte at bladet 16 skilles fra den nærliggende karmside ved utøvelse av en kraft i karmplanet.

For å muliggjøre tiltrykking av bladet 16 mot karmen, er den vertikale side av reilen som vender bort fra karmen utformet kileformet eller avfaset, slik som vist ved 26 i fig. 4 og 5. Jo lenger reilen trykkes inn i åpningen 20 i vedkommende beslagplate 21, jo sterkere vil bladet 16 trykkes mot ansatsen 18 på karmen slik at det oppnås en god tetning mellom karm og blad.

Av tegningene fremgår det at reilen er avfaset bare på den ene vertikale side, men det er åpenbart at det for standardisering av fremstilling og montering på ventrehengslede så vel som på høyrehengslede blad kan gjennomføres en avfasing på begge vertikale sider av reilene.

Antallet reiler på hver espagnolettstang tilpasses størrelsen på vinduet eller døren. Det vesentlige er at det med en og samme låsebevegelse oppnås både en kilevirkning og en hukevirkning. Utformningen av de forskjellige elementer og av manøvermekanismen kan selvsagt varieres. Anordningen i henhold til oppfinnelsen kan også benyttes for ikke-innfelte lukkeanordninger der beslagplaten er utenpåliggende og ansatsen dannes av selve veggen.

PATENTKRAV

Espagnolett for dører, vinduer o.l. hvis svingbare del (bladet) er innfelt i en karm og hvor espagnoletten omfatter minst en stang (10) som er innfelt i den ene vertikale side av bladet, og kan forskyves i sin lengderetning i forhold til dette og som er innrettet til å påvirke minst en reile (15) som kan svinges om en horisontal aksel (22) og som i låsestilling føres inn i en uttagning (1) avgrenset av en beslagplate (21) mens den fremre ende av reilen (15) i ikke-låsende stilling ligger stort sett i flukt med forsiden av en skinne (13)

som bærer den forskyvbare stang (10),
k a r a k t e r i s e r t v e d at reilen eller reilene
(15) er innrettet til å svinges i bladets plan og er ut-
formet som en krok (24), slik at den eller de i låsende
stilling griper om beslagplaten (21) og derved hindrer at
bladet skilles fra rammen i dennes plan, og at reilen eller
reilene (15) på i det minste den vertikale side som vender
ut fra karmen på i og for seg kjent måte er kileformet eller
avfaset slik at reilen eller reilene, når den eller de føres til
låsestilling, ved samvirke med den nærliggende side av åpningen
i beslagplaten (21) trykker bladet mot en ansats (18) i karmen.

138607

FIG. 1

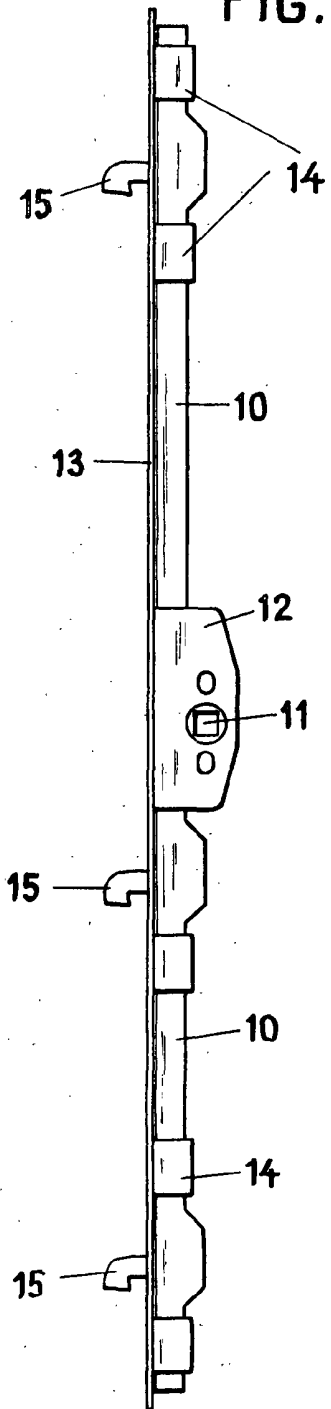

FIG. 2

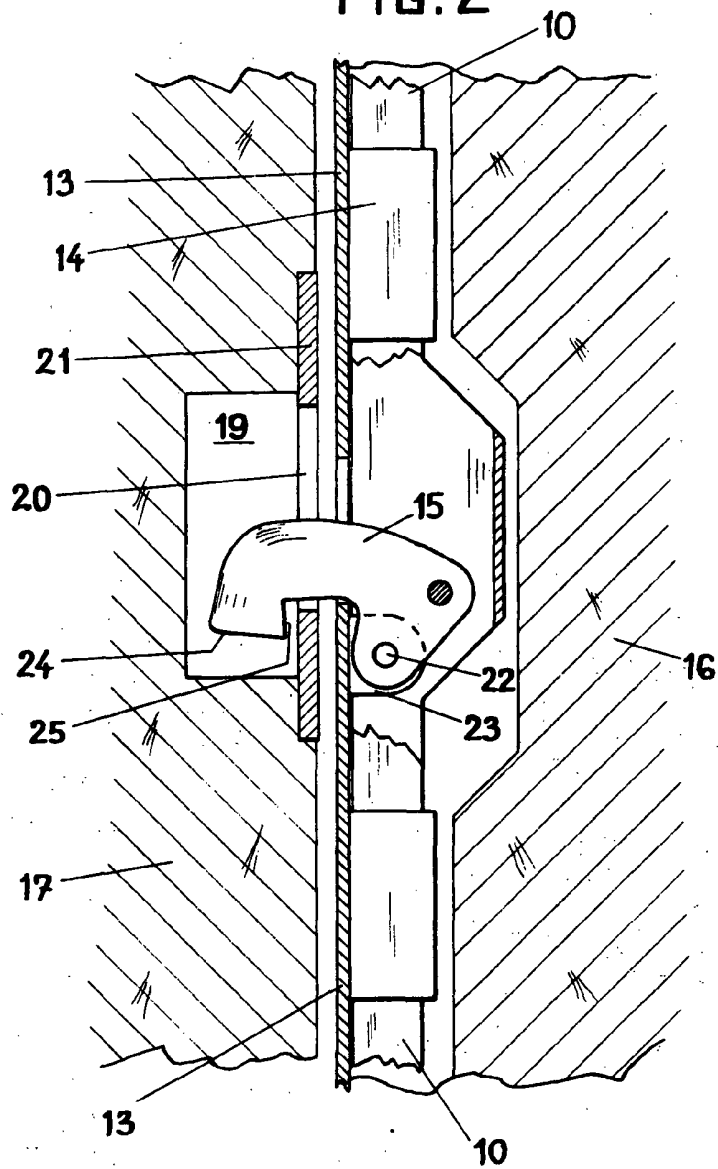

FIG. 3

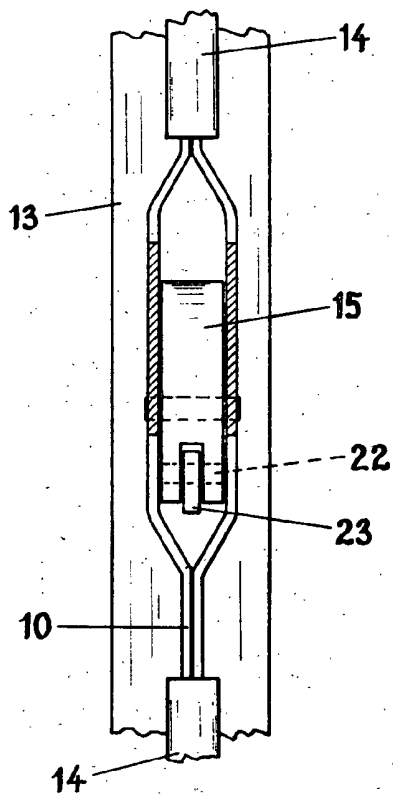

FIG. 4

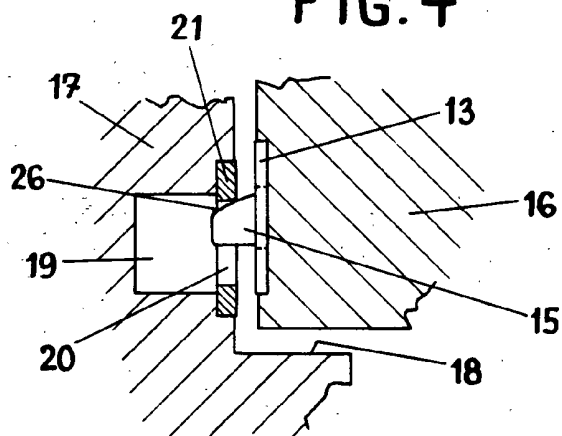

FIG. 5

